Árvaellátás

Ki jogosult árvaellátásra?

– a vér szerinti gyermek;
– a házasságban vagy az élettársi közösségben együtt élők egy háztartásban közösen nevelt, korábbi házasságból, élettársi együttélésből származó gyermeke;
– az örökbefogadott gyermek (az örökbefogadó szülő után),

akinek szülője haláláig az öregségi, illetve rokkantsági nyugdíjhoz szükséges szolgálati időt megszerezte vagy öregségi, illetve rokkantság nyugdíjasként halt meg.
Árvaellátás jár a testvérnek és az unokának (ideértve a dédunokát és ükunokát is) is, ha őt az elhunyt saját háztartásában eltartotta, és a gyermeknek tartásra köteles és képes hozzátartozója nincs.

Nem érinti az árvaellátásra jogosultságot, ha a gyermek vagy életben maradt szülője házasságot köt, vagy örökbe fogadják.

Meddig jár az árvaellátás?

– legkorábban a szülő halálának napjától kezdődően a gyermek 16. életévének betöltése napjáig,
– oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló esetében a tanulmányok tartamára, legfeljebb a 25. életév betöltéséig,

– a 16. illetve továbbtanuló esetében a 25. életév betöltése előtt megrokkant gyermeknek életkorra tekintet nélkül.

Kinek jár iskolai tanulmányok folytatása címen árvaellátás?

Ha a gyermek
- betegsége, testi vagy szellemi fogyatékossága miatt tanulmányait magántanulóként végzi,
- huszonöt évesnél fiatalabb és a felnőttoktatás keretében folytat tanulmányokat.

Iskolai tanulmányok címén az árvaellátás a tanulmányok befejezése hónapjának végéig, a nyári tanulmányi szünet tartamára is jár. Magyarországon tanuló árva esetén a közoktatási információs rendszer, illetve a felsőoktatási információs rendszer működtetője a tanulói, hallgatói jogviszony létesítését, fennállását és a tanulmányok befejezésének várható idejét a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv megkeresésére, a tanulói jogviszony megszűnését, illetve a hallgatói jogviszony szünetelését, megszűnését - a tanuló, hallgató nevének, társadalombiztosítási azonosító jelének és a szünetelés, megszűnés időpontjának közlésével - hivatalból igazolja. Külföldön tanuló árvának a tanulmányok folytatását az oktatási intézmény által kiállított igazolással középiskolai tanulmányok esetén évente, felsőfokú tanulmányok esetén félévente, a tanulmányok megkezdésétől számított egy hónapon belül kell igazolnia.

Az árvaellátásra való jogosultságot nem érinti, ha a középiskola tanulójának a tanulói jogviszonya, illetőleg a felsőoktatási intézmény hallgatójának a hallgatói jogviszonya a tanuló, illetőleg hallgató betegsége vagy szülése miatt szünetel.

Mennyi az árvaellátás mértéke?
Gyermekenként annak a nyugdíjnak a **30** százaléka, ami az elhunytat öregségi, rokkantsági nyugdíjként, baleseti rokkantsági nyugdíjként halála időpontjában megillette, vagy megillette volna.
A fenti nyugdíj **60** százaléka jár annak a gyermeknek,
a) akinek mindkét szülője elhunyt,
b) akinek életben lévő szülője rokkant.
Ha a gyermek mindkét szülője után jogosult az árvaellátásra, azt az árvaellátást kell folyósítani, amelynek összege számára előnyösebb.

A 2009. december 31-ét követően megállapított árvaellátás legkisebb összege: 24.250 Ft/hó.

Méltányosságból meg lehet állapítani az árvaellátást?
Különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén a Nyugdíjbiztosítási Alap kezeléséért felelős nyugdíjbiztosítási szerv, a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv vezetője árva részére kivételes árvaellátást állapíthat meg
Kivételes árvaellátás abban az esetben állapítható meg, ha a jogszerző rendelkezik az öregségi, rokkantsági nyugdíjhoz szükséges szolgálati idő legalább felével, és az árva megfelel az árvaellátásra való jogosultság feltételeinek, továbbá nem részesül más rendszeres pénzellátásban.
Rendkívül indokolt esetben kivételes árvaellátás megállapítható akkor is, ha
- az elhunyt az előírt szolgálati idő felével sem rendelkezett, vagy
- az árva közép, vagy felsőfokú oktatási intézmény nem nappali tagozatán folytat tanulmányokat.
A 25. életévét betöltött, felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató személy árvaellátásának meghosszabbítása az első - alap- és mester- vagy osztatlan - képzésben, az oklevél megszerzésére irányuló tanulmányok folytatásának idejére, a képzési és kimeneti követelményekben

meghatározott képzési időt meg nem haladóan, legfeljebb a 27. életév betöltéséig engedélyezhető.

Szülői nyugdíj

Ki kaphat szülői nyugdíjat?
A szülő, a nagyszülő.
A feltételek fennállása esetén szülői nyugdíjra jogosult az a nevelőszülő is, aki a nevelt gyermeket tíz éven át eltartotta.

Milyen feltételek alapján állapítható meg a szülői nyugdíj?

Szülői nyugdíjra az a szülő jogosult, akinek gyermeke (unokája) az öregségi, illetve rokkantsági nyugdíjhoz szükséges szolgálati időt megszerezte, vagy öregségi, rokkantsági nyugdíjasként halt meg, és

- a szülő (nagyszülő) a gyermeke (unokája) elvesztésekor rokkant, vagy 65. életévét betöltötte, **és**
- a szülőt (nagyszülőt) a gyermeke (unokája) a halálát megelőző egy éven át túlnyomó részben eltartotta.

A szülői nyugdíj - a jogosultsági feltételek megléte esetén - legkorábban az elhunyt személy halála napjától a jogosult rokkantságának tartamára jár. A hatvanötödik életévét betöltött szülőt orvosi vizsgálat nélkül is rokkantnak kell tekinteni.
Annak a szülőnek, aki gyermeke halálakor nem volt rokkant, szülői nyugdíj csak abban az esetben jár, ha az elhalálozástól számított tíz éven belül megrokkan és tartásra köteles és képes hozzátartozója nincs.

A szülői nyugdíjra jogosultság nem szűnik meg, ha a szülői nyugdíjra jogosult személy saját jogú vagy hozzátartozói nyugellátása a szülői nyugdíj folyósításának tartama alatt az évenkénti emelésekkel már meghaladja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét.

Hogyan állapítják meg a szülői nyugdíj mértékét?
Az összeg meghatározásánál jelentősége van annak, hogy a hátramaradott szülőnek van-e saját jogú nyugdíja.
Az elhunytat megillető ellátás
- **30 %**-a jár annak a szülőnek, aki a halál napján saját jogú nyugdíjban részesül,
- **60 %**-a jár a saját jogú nyugdíjban nem részesülő szülőnek.

A szülői nyugdíjat több jogosult esetén meg kell osztani

Hol terjeszthető elő a hozzátartozói nyugellátás iránti igény?

A nyugellátás iránti igényt a nyugdíj-megállapító szervnél (regionális nyugdíjbiztosítási igazgatóság), illetve - ha az elhunyt jogszerző korábban nyugellátásban részesült - a nyugdíjfolyósító szervnél kell érvényesíteni:

A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság címe:
1139 Budapest, Váci út 73.
Postacím: 1820 Budapest

2010. november

Nemzeti Erőforrás Minisztérium
Szociális Lakossági és Tájékoztatási Osztály
Ügyfélszolgálat: Budapest V. Hold u. 1.
Telefon: (06-1) 795-3168
www.nefmi.gov.hu

Nemzeti Erőforrás Minisztérium

Hozzátartozói nyugellátások

- **árvaellátás**
- **szülői nyugdíj**

1997. évi LXXXI. törvény